

פרשת ויגש

אשרי מי שחושדים בו ואין בו

בפרשתנו אנו רואים שמכל הילדים, שולח יעקב אבינו את יהודה. ונשאלת השאלה: מדוע דווקא יהודה נבחר לשליחות זו ומצינו מספר טעמים הטעם הראשון משום שיהודה עמד בדיבורו והשיב את בנימין אל יעקב בריא ושלם, כמו שהבטיח. ובכך גילה מידת אמינות ואחריות שאין כדוגמתה. ומוסיף המדרש עוד טעם לדבר שכן בשעה שהביאו האחים את כתונת יוסף, גאולה בדם, אל יעקב, חשד יעקב שמא יהודה הוא זה שהרג את יוסף. ובמשך כל אותם שנים, עד שיוסף נגלה, הרחיק יעקב את יהודה.

ולבסוף, כשהתגלה שיוסף חי, התפעל יעקב מאצילותו של יהודה וגבורת נפשו. בכך שבמשך כל השנים שחשד בו, ואף הראה לו פנים זועפות והרחיק אותו והוריד אותו מגדולתו, יהודה לא הגיב כלל למעשהו של אביו, אלא קיבל את הבזיון והחרפה בשתיקה ודמימה מוחלטת, ומתוך יראת כבוד מפני אביו הקדוש. ועל כן החליט יעקב שלאדם אציל נפש כיהודה, ראויה כל גדולה שבעולם לדורי דורות.

וכן, בשעת פטירת יעקב, הרעיף על בנו יהודה ברכות עצומות הנוגעות לדורי דורות. ראשית כל, יעקב אבינו קבע שזרעו לדורי דורות יקראו יהודים, על שם יהודה. וכן בירך אותו ש"לא יסור שבט מיהודה ומח'קק מבין רגליו עד כי יבא שילה". כלומר, שכל שררה וגדולה וכבוד שיהיו בעם ישראל, מיהודה יהיו. ולמעלה מכל זאת, הנה עד אותה העת כסאו (מרכבתו) של הקב"ה היה עומד על שלוש רגליים - אברהם, יצחק ויעקב. ובאותה העת קבע יעקב אבינו שהרגל הרביעית של המרכבה העליונה תהיה דווקא מזרעו של יהודה - הלא הוא דוד המלך.

מהנהגתו של יעקב אבינו עלינו ללמוד שאם חלילה ארע לאדם שפגע בחברו, גרם לו צער כלשהו, או אפילו רק חשד בו שלא כהוגן וכל כיו"ב, לא ישב במנוחה אפילו רגע אחד, ולא יעלה על משכבו בלילה עד שיפייס את חברו על העוול והעגמת נפש שגרם לו. וגם אם יצטרך לשם כך למעט בכבודו או להוציא ממון וכו', לא יחוש לכך, אלא יעשה הכל כדי להצליח לפייס את אותו יהודי.

ומהנהגתו של יהודה עלינו ללמוד עד כמה צריך כל אדם להיזהר בכבוד הוריו ולעשותם עטרה על ראשו. וגם אם הוריו כועסים עליו על לא עוול בכפיו, ישפיל את עצמו לפניהם, ויקבל את תוכחתם באהבה וברצון, ולא ישיב להם על כך דבר וחצי דבר. ובזכות הכבוד הגדול שיעשה האדם להוריו וישפיל את עצמו לפניהם, הקב"ה יסייע לו בכל עניונו, ויראה ברכה והצלחה בכל מעשיו, ולמעלה מכל זאת, גם יזכה לרוות שפע של נחת רוח מכל ילדיו.

